Lausuntoversio

5.7.2017

Hallituksen esitys laiksi oppilas- ja opiskelijahuoltolain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi oppilas- ja opiskelijahuoltolakia (1287/2013) johtuen ammatillisesta koulutuksesta annetusta uudesta laista, jota koskeva hallituksen esitys (HE 39/2017 vp) on annettu eduskunnalle 24 päivänä huhtikuuta 2017. Uusi ammatillisesta koulutuksesta annettu laki (/) on vahvistettu x.x.2017. Laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2018. Uudella ammatillisesta koulutuksesta annetulla lailla kumotaan ammatillisesta peruskoulutuksesta annettu laki (630/1998) ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annettu laki (631/1998). Uudistuksen myötä siirrytään yhteen tapaan suorittaa ammatillinen tutkinto. Yhteen tutkinnon suorittamistapaan siirtymisen myötä oppilas- ja opiskelijahuoltolain soveltamisalaa ei ole enää ammatillisen koulutuksen osalta mahdollista määritellä sovellettavan lainsäädännön ja tutkinnon suorittamistavan perusteella. Oppilas- ja opiskelijahuoltolakia muutettaisiin siten, että oikeus oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaisiin kuraattori- ja psykologipalveluihin laajennettaisiin koskemaan kaikkia ammatillista perustutkintoa suorittavia opiskelijoita ja valmentavassa koulutuksessa olevia opiskelijoita. Ehdotetun ammatillisesta koulutuksesta annetun lain mukaan koulutuksen järjestäjällä ei ole enää lakisääteistä velvoitetta laatia määrämuotoista opetussuunnitelmaa. Sen vuoksi oppilas- ja opiskelijahuoltolain säädöksiä muutettaisiin siten, ettei säännöksissä enää viitattaisi ammatillisen koulutuksen osalta opetussuunnitelmaan. Muutoin oppilas- ja opiskelijahuoltolain säännöksiä muutettaisiin siten, että ne vastaavat ammatillisesta koulutuksesta annetun uuden lain terminologiaa.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2018.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ 1
SISÄLLYS 2
1. NYKYTILA 4
1.1 Lainsäädäntö 4
1.2 Nykytilan arviointi 6
2. ESITYKSEN TAVOITTEET, TOTEUTTAMISVAIHTOEHDOT JA KESKEISET EHDOTUKSET 6
2.1 Esityksen tavoitteet 6
2.2 Toteuttamisvaihtoehdot 7
2.3 Keskeiset ehdotukset 9
3. ESITYKSEN VAIKUTUKSET 9
3.1 Taloudelliset vaikutukset 9
3.2 Yhteiskunnalliset vaikutukset ja vaikutukset opiskelijan asemaan 11
3.3 Vaikutukset viranomaisten toimintaan 11
4. ASIAN VALMISTELU 11
5. RIIPPUVUUS MUISTA ESITYKSISTÄ 12
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT 13
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT 13
2 VOIMAANTULO 14
3 SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS 15
LAKIEHDOTUS 16
oppilas- ja opiskelijahuoltolain muuttamisesta 16
LIITE 20
RINNAKKAISTEKSTIT 20
oppilas- ja opiskelijahuoltolain muuttamisesta 20

Yleisperustelut

1. Nykytila

1.1 Lainsäädäntö

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain 1 § koskee lain soveltamisalaa. Sen mukaan laissa säädetään perusopetuslaissa tarkoitetussa opetuksessa olevan oppilaan sekä lukiolaissa ja ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa tarkoitetussa koulutuksessa olevan opiskelijan oikeudesta opiskeluhuoltoon. Oppilas- ja opiskelijahuoltolakia ei sovelleta ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 27 §:n 4 momentissa tarkoitettuun yksityisopiskelijaan, ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitetussa koulutuksessa olevaan opiskelijaan eikä ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 17 §:ssä tarkoitetussa oppisopimuskoulutuksessa olevaan opiskelijaan, jos oppisopimuskoulutuksena järjestetään näyttötutkinnon suorittamiseen valmistavaa koulutusta tai sellaista lisäkoulutusta, joka ei johda tutkintoon.

Lain 2 §:ssä säädetään lain tarkoituksesta. Lain tarkoituksena on muun muassa edistää opiskelijoiden oppimista, terveyttä ja hyvinvointia sekä edistää oppilaitosyhteisön ja opiskeluympäristön hyvinvointia, terveellisyyttä ja turvallisuutta. Lain tarkoitus on turvata varhainen tuki sitä tarvitseville ja turvata opiskeluhuoltopalvelujen yhdenvertainen saatavuus. Lain 3 §:n mukaan opiskelijahuoltoa toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä koko oppilaistoyhteisöä tukevana yhteisöllisenä opiskelijahuoltona. Lisäksi opiskelijoilla on oikeus yksilökohtaiseen opiskelijahuoltoon. Opiskeluhuoltoon kuuluvat oppilas- ja opiskelijahuoltolain 3 §:n 3 momentin mukaan koulutuksen järjestäjän hyväksymän opetussuunnitelman mukainen opiskeluhuolto sekä opiskeluhuollon palvelut, joita ovat psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä opiskeluterveydenhuollon palvelut.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain 6 §:n mukaan opetussuunnitelman mukaisella opiskeluhuollolla tarkoitetaan toimintaa, jonka avulla tuetaan yhteisöllistä ja yksilöllistä hyvinvointia sekä terveellisen ja turvallisen oppimisympäristön syntymistä, edistetään mielenterveyttä ja ehkäistään syrjäytymistä sekä edistetään oppilaitosyhteisön hyvinvointia. Opetussuunnitelman mukaisen opiskeluhuollon avulla tuetaan oppimista sekä tunnistetaan, lievennetään ja ehkäistään mahdollisimman varhain oppimisen esteitä, oppimisvaikeuksia ja opiskeluun liittyviä muita ongelmia. Opetuksen toteuttamisesta ja oppimisen tukitoimista säädetään tarkemmin koulutusta koskevissa laeissa ja niiden perusteella laadituissa opetussuunnitelmien perusteissa. Lain 9 §:n 2 momentin mu-

kaan oppilaitoksen sijaintikunta vastaa psykologi- ja kuraattoripalveluiden järjestämisestä.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain 10 §:n 1 momentissa säädetään opetuksen ja koulutuksen tueksi järjestettävistä sosiaali- ja terveyspalveluista erityisoppilaitoksissa. Sen estämättä mitä yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa (152/1990) säädetään, perusopetuslain 7 ja 8 §:ssä tarkoitettu opetuksen järjestäjä, jonka tehtävänä on opetuksen järjestäminen vaikeimmin vammaisille lapsille sekä ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 20 §:n 2 momentissa tarkoitettu koulutuksen järjestäjä saavat opetuksen ja peruskoulutuksen tueksi järjestää opiskelijoilleen terveydenhuollon palveluja. Koulutuksen järjestäjän on tehtävä aluehallintovirastolle ilmoitus, joka sisältää yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain 4 §:ssä tarkoitetut tiedot. Toiminnasta vastaa koulutuksen järjestäjän nimeämä terveydenhuollon ammattihenkilö, jonka tulee olla mainitussa 4 §:ssä tarkoitetun lupaviranomaisen hyväksymä. Sen lisäksi mitä tässä pykälässä säädetään, 1 momentissa mainittujen oppilaitosten opiskelijoilla on oikeus tässä laissa säädettyyn opiskeluhuoltoon. Ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 20 §:n 2 momentin mukaan opetus- ja kulttuuriministeriö voi koulutuksen järjestämislupaa koskevan 9 §:n nojalla määrätä, että koulutuksen järjestäjän erityisenä koulutustehtävänä on huolehtia erityisopetuksen ja työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen järjestämisestä sekä erityisopetukseen liittyvistä kehittämis-, ohjaus- ja tukitehtävistä.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain 24 §:n 1 momentin mukaan kodin ja oppilaitoksen yhteistyön sekä opiskeluhuollon keskeisistä periaatteista ja opetustoimeen kuuluvan opiskeluhuollon tavoitteista päätetään osana opetussuunnitelman perusteita siten kuin perusopetuslaissa, lukiolaissa ja ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa säädetään. Lain 26 §:n 3 momentin mukaan aluehallintovirastolla on oikeus omaaloitteisesti ottaa tutkittavaksi, onko koulutuksen järjestäjä järjestänyt 6 §:ssä säädetyn opetussuunnitelman mukaisen opiskeluhuollon tämän lain mukaisesti.

Ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain mukaisessa koulutuksessa olevan opiskelijan oikeudesta opiskeluhuoltoon säädetään ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 37a §:n mukaan oppilas- ja opiskelijahuoltolaissa (1287/2013). Ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa opiskelijahuollosta säädetään 16a §:ssä. 1 momentin mukaan opiskelijahuollolla tarkoitetaan opiskelijan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa. Opiskeluterveydenhuollosta säädetään terveydenhuoltolaissa (1326/2010).

1.2 Nykytilan arviointi

Oppilas- ja opiskelijahuoltolakia on tarpeen muuttaa johtuen ehdotetusta ammatillisesta koulutuksesta annetusta laista, joka on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2018. Uudella ammatillisesta koulutuksesta annetulla lailla kumotaan ammatillisesta peruskoulutuksesta annettu laki ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annettu laki. Ammatillista koulutusta koskevat säädökset kootaan yhteen lakiin. Nykytilanteessa samaa tutkintoa samalla koulutuksen järjestäjällä suorittavat opiskelijat voivat olla eri asemassa opintososiaalisia etuuksia myönnettäessä riippuen siitä järjestetäänkö koulutusta ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain nojalla vai ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain nojalla. Ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain nojalla järjestetyssä koulutuksessa olleet eivät ole päässet oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaisten palveluiden piiriin. Ammatillista perustutkintoa suorittavan oikeus oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaisiin palveluihin on määräytynyt sen mukaan, suorittaako opiskelija tutkintoa ammatillisena peruskoulutuksena vai näyttötutkintoon valmistavana koulutuksena. Ehdotetun ammatillisesta koulutuksesta annetun lain myötä oppilas- ja opiskelijahuoltolain soveltamisalaa on tarpeen yhtenäistää.

Eduskunnassa esityksen antohetkellä käsittelyssä oleva sosiaali- ja terveyspalvelujen uudistus saattaa aiheuttaa muutoksia oppilas- ja opiskelijahuoltolakiin. Muutosten tarvetta tullaan arvioimaan erikseen eduskunnan hyväksyttyä sosiaali- ja terveyspalveluja uudistusta käsittelevän lakiesityksen. Oppilas- ja opiskelijahuoltolain muutosta koskeva käsillä oleva hallituksen esitys on laadittu voimassa olevan lainsäädännön pohjalta.

2. Esityksen tavoitteet, toteuttamisvaihtoehdot ja keskeiset ehdotukset

2.1 Esityksen tavoitteet

Oppilas- ja opiskelijahuoltolakia on tarpeen muuttaa johtuen ehdotetusta ammatillisesta koulutuksesta annetusta laista, joka on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2018. Uudella ammatillisesta koulutuksesta annetulla lailla kumotaan ammatillisesta peruskoulutuksesta annettu laki ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annettu laki. Ammatillista koulutusta koskevat säädökset kootaan yhteen lakiin ja osa työvoimakoulutuksesta

siirtyy opetus- ja kulttuuriministeriön vastuulle. Ammatillisina tutkintoina suoritetaan nykytilaa vastaavasti ammatillisia perustutkintoja, ammattitutkintoja ja erityisammattitutkintoja. Kaikki ammatilliset tutkinnot ovat osaamisperusteisia ja tutkintojen suorittamisessa siirrytään yhteen suorittamistapaan. Osaamisen arvioinnissa siirrytään yhteen näyttöön perustuvaan ja osaamisen hankkimistavasta riippumattomaan tapaan suorittaa ammatillinen tutkinto. Yhteen tutkinnon suorittamistapaan siirtymisen myötä oppilas- ja opiskelijahuoltolain soveltamista ei ole enää mahdollista määritellä sovellettavan lainsäädännön ja tutkinnon suorittamistavan perusteella. Siksi oppilas- ja opiskelijahuoltolain soveltamisalaan kuuluvien ammatillisen koulutuksen opiskelijat on määriteltävä uudelleen.

Ehdotetun ammatillisesta koulutuksesta annetun lain mukaan ammatillisessa koulutuksessa ei laadita muutoksen myötä enää opetussuunnitelmaa, minkä vuoksi oppilas- ja opiskelijahuoltolain terminologiaa on muutettava tältä osin.

2.2 Toteuttamisvaihtoehdot

Yhtenä toteuttamisvaihtoehtona olisi laajentaa oppilas- ja opiskelijahuolto koskemaan kaikkia ammatillisen koulutuksen opiskelijoita. Tällöin oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaisiin palveluihin oikeutettuja olisivat myös kaikki voimassa olevan ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain mukaisessa koulutuksessa olevat opiskelijat. Saman, ehdotettavan ammatillisesta koulutuksesta annetun lain mukaisessa koulutuksessa olevien opiskelijoiden määrä tulisi kokonaisuudessaan olemaan vuosittain noin 250 000 opiskelijaa, mikäli ammatillisen koulutuksen opiskelijamäärä vastaisi nykyisten ammatillisesta peruskoulutuksesta ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annettujen lakien mukaisessa koulutuksessa olevien opiskelijoiden määrää. Voimassa olevan oppilas- ja opiskelijahuoltolain soveltamisalan mukaisessa ammatillisessa peruskoulutuksessa ja valmentavissa koulutuksissa opiskelijoita oli vuonna 2014 yhteensä noin 130 000.

Opiskelijahuollon palveluiden kohderyhmä voitaisiin määrittää myös siten, että palvelut suunnattaisiin kaikille tutkintokoulutuksessa oleville sekä valmentavien koulutusten opiskelijoille. Palveluiden piirissä olevien määrä kasvaisi nykyisestä reilusta 130 000 opiskelijasta yli 240 000 opiskelijaan. Uusina kohderyhminä opiskelijahuollon psykologi- ja kuraattoripalveluiden piiriin tulisivat nykyisin näyttötutkintona ammatillista perustutkintoa, ammattitutkintoa tai erikoisammattitutkintoa suorittavat. Muun ammatillisen koulutuksen opiskelijat eivät kuuluisi opiskeluhuollon palveluiden piiriin. Kohderyhmän määritteleminen kuvatulla tavalla lisäisi opiskeluhuollossa tarvit-

tavien psykologien ja kuraattoreiden määrää. Tämä lisäisi opiskeluhuollon kustannuksia arviolta 13 miljoonaa euroa nykytilaan verrattuna.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain laajentaminen koskemaan kaikkia ammatillisen koulutuksen opiskelijoita tai kaikkia tutkintokoulutuksen opiskelijoita merkitsisi siten merkittävää palveluihin oikeutettujen määrän sekä kustannusten kasvua. Suuri osa ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain mukaisessa koulutuksessa olevista opiskelijoista on aikuisia ja työssä olevia, ja ovat oikeutettuja myös työterveyshuoltoon. Oppilas- ja opiskelijahuoltolain tarkoitus ei niinkään vastaa aikuisten työssäkäyvien opiskelijoiden tarpeisiin, minkä vuoksi lain soveltamisalaa olisi perusteltua rajata tiukemmin.

Toisena vaihtoehtona olisi tarjota opiskeluhuollon kuraattori- ja psykologipalvelut ammatillista perustutkintoa tai sen osaa suorittaville sekä valmentavien koulutusten opiskelijoille. Palveluiden piirissä olevien kohderyhmä laajenisi noin 50 000 henkilöllä nykytilaan verrattuna. Tämä lisäisi opiskeluhuollon kustannuksia noin 5 miljoonalla eurolla. Ammatillisen perustutkinnon opiskelijat ovat pääsääntöisesti nuoria, perusopetuksesta tulevia opiskelijoita, joista osa tarvitsee tukea opintojen aikana. Perustutkintoa suorittamaan hakeutuvat aikuiset ovat usein aiemman koulutuksensa keskeyttäneitä ja heillä voi olla pitkä aika edellisistä opinnoista. Heillä saattaa olla myös aiemmin huomaamatta jääneitä oppimisvaikeuksia ja muita opintojen läpiviemiseen liittyviä hankaluuksia. Kuraattorin ja psykologin tuki opintojen aikana edistäisi opintojen loppuun suorittamista ja työllistymistä. Valmentavien koulutusten opiskelijat tarvitsevat niin ikään tukea pystyäkseen siirtymään tutkintotavoitteiseen koulutukseen. Samoja osaamiskokonaisuuksia samoilla tavoitteilla suorittavien opiskelijoiden olisi myös perusteltua saada yhtäläiset kuraattori- ja psykologipalvelut opintojensa aikana.

Kolmantena vaihtoehtona on rajata opiskeluhuollon palvelut koskemaan ammatillista perustutkintoa ja valmentavia koulutuksia suorittavia, mutta kohderyhmästä rajattaisiin ulos oppisopimuskoulutuksena tutkintoa suorittavat. Vaihtoehdon kustannukset vastaisivat nykyistä tasoa, mutta toteuttaminen olisi hankalaa, koska tutkinnon voi suorittaa yhdistelemällä oppisopimuskoulutusta ja muita koulutuksen toteutusmuotoja. Tällöin opiskelijat olisivat muiden koulutuksen toteutusmuotojen aikana palveluiden piirissä, mutta oppisopimuskoulutuksen aikana he tipahtaisivat palveluiden ulkopuolelle.

2.3 Keskeiset ehdotukset

Edellä esitetyistä vaihtoehdoista kaikkein tarkoituksenmukaisimpana ja kokonaisuutena parhaimpana ratkaisuna pidettiin toista vaihtoehtoa. Oppilas- ja opiskelijahuoltolakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että oikeus oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaisiin kuraattori- ja psykologipalveluihin laajennettaisiin koskemaan kaikkia ammatillista perustutkintoa suorittavia opiskelijoita sekä valmentavassa koulutuksessa olevia opiskelijoita. Oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaisten kuraattori- ja psykologipalvelujen ulkopuolelle jäisivät nykytilaa vastaavasti ammatti- ja erikoisammattitutkintoihin valmistavan tutkintokoulutuksen sekä muun tutkintoon johtamattoman koulutuksen opiskelijat. Oppilas- ja opiskelijahuoltolain soveltamisala laajenisi myös niihin henkilöihin, jotka aikaisemmin suorittivat ammatillista perustutkintoa näyttötutkintona ja niihin, jotka suorittavat perustutkintoa työvoimakoulutuksena.

Ehdotetun ammatillisesta koulutuksesta annetun lain mukaan koulutuksen järjestäjällä ei ole enää lakisääteistä velvoitetta laatia määrämuotoista opetussuunnitelmaa. Sen vuoksi oppilas- ja opiskelijahuoltolain säädöksiä muutettaisiin siten, ettei säännöksissä enää viitattaisi ammatillisen koulutuksen osalta opetussuunnitelmaan vaan ehdotetun ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 99 §:n 1 momenttiin. Kyseisen lainkohdan mukaan Opetushallitus määrää nykytilaa vastaavalla tavalla opiskelijahuollon keskeisistä periaatteista. Koulutuksen järjestäjä päättää ammatillisessa perustutkintokoulutuksessa olevien opiskelijoiden ja valmentavassa koulutuksessa olevien opiskelijoiden osalta opiskelijahuollon järjestämistavoista noudattaen, mitä Opetushallitus määrää opiskelijahuollon keskeisistä periaatteista sekä opiskelijahuollon tavoitteista.

Muutoin oppilas- ja opiskelijahuoltolain säännöksiä muutettaisiin niin, että ne vastaavat ehdotetun ammatillisesta koulutuksesta annetun lain terminologiaa.

3. Esityksen vaikutukset

3.1 Taloudelliset vaikutukset

Opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalveluiden laajentamisesta aiheutuvat vuositason laskennalliset kustannukset olisivat noin 5,633 miljoonaa euroa. Valtiontalouden kehyspäätöksessä vuosille 2018-2021 lisättiin 5,633 miljoona euroa oppilas- ja opiskelijahuollon palvelun laajentamiseen. Kustannuslisäys kohdentuu peruspalvelujen valtionosuusmomentille 28.90.30. Kysymyksessä on laajentava valtionosuustehtävä, jos-

sa valtionosuus on 100 prosenttia laajentuvien tehtävien laskennallisista kustannuksista kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 55 § 2 momentin perusteella.

Vuonna 2014 opetushallinnon alaisessa ammatillisessa peruskoulutuksessa oli yhteensä 182 565 opiskelijaa, josta opetussuunnitelmaperusteisesti opiskeli 127 356 opiskelijaa ja näyttötutkinnon valmistavassa koulutuksessa 55 209 opiskelijaa. Valmistavassa koulutuksessa olevien opiskelijoiden määrä kuvaa koko kalenterivuoden aikana opiskelemassa olleita opiskelijoita, joten luku ei kerro vuosiopiskelijamäärää, kuten opetussuunnitelmaperusteisesti opiskelleiden määrä. Voidaan kuitenkin arvioida, että valmistavassa koulutuksessa olleiden opiskelijoiden määrä olisi ollut 2/3 kaikista näyttötutkintoon valmistavassa koulutuksesta opiskelleista eli 36 806 opiskelijaa. Näin ollen opetushallinnon alaisen ammatillisen koulutuksen opiskelijamäärä kuraattori- ja psykologipalveluiden tarvetta arvioitaessa olisi yhteensä 164 162 opiskelijaa.

Muiden hallinnonalojen alaisessa koulutuksessa oli vuonna 2014 yhteensä 12 337 opiskelijaa, joista opetussuunnitelmaperusteisesti opiskeli 956 opiskelijaa ja näyttötutkinnon valmistavassa koulutuksessa 11 381 opiskelijaa. Valmistavassa koulutuksessa olleista opiskelijoista todellisia opiskelijoita arvioidaan olleen 7 587. Muiden hallinnonalojen alaisessa koulutuksessa olevien opiskelijoiden määrä olisi näin ollen yhteensä 8 543. Lisäksi valmentavissa koulutuksissa opiskeli noin 6000 opiskelijaa.

Vuoden 2014 tietojen perusteella kuraattori- ja psykologipalvelut koskisivat ammatillisen koulutuksen osalta kaiken kaikkiaan 178 705 opiskelijaa. Voimassa olevan oppilas- ja opiskelijahuoltolain palvelujen piiriin kuuluviin opiskelijoihin tulisi näin ollen 48 705 opiskelijaa lisää.

Kustannuslaskelmissa on huomioitu oppilas- ja opiskeluhuoltolain valmistelussa (HE 67/2013 vp) käytetyt henkilöstön mitoitusperusteet. Käytettyjen mitoitusperusteiden mukaan opiskeluhuollon toteuttamiseksi tulisi olla käytössä yksi psykologi 1000:ta opiskelijaa kohti ja yksi koulukuraattori 780:tä opiskelijaa kohti. Koulukuraattoreiden mitoitusperusteessa on otettu huomioon, että opiskeluhuoltopalveluiden piirissä on täysi-ikäisiä opiskelijoita, joiden kohdalla koulukuraattorin tarjoamien palveluiden tarpeen voidaan arvioida olevan vähäisempi kuin nuoremmilla oppilailla ja opiskelijoilla. Esityksen mukainen kuraattori- ja psykologipalveluiden laajentaminen koskemaan ammatillisen koulutuksen kaikkia perustutkinnon suorittavia sekä valmentavien koulutusten opiskelijoita merkitsisi arviolta 49 psykologin ja 62 kuraattorin lisätarvetta. Valtiovarain ministeriön kuntavaikutusten laskentakehikon mukaisesti lasketuilla psykologin ja kuraattorin vuosipalkoilla kustannukset olisivat yhteensä 5 633 040 euroa vuodessa.

Kuraattori- ja psykologipalvelujen riittävä ja varhainen tarjoaminen yhtäläisesti kaikille ammatillista perustutkintoa ja valmentavaa koulutusta suorittaville merkitsisi siirtymistä korjaavista toimenpiteistä ennaltaehkäiseviin toimenpiteisiin, joka tuo kustannussäästöjä pitkällä aikavälillä.

3.2 Yhteiskunnalliset vaikutukset ja vaikutukset opiskelijan asemaan

Opiskeluhuollon kuraattori- ja psykologipalvelut kohdentuisivat jatkossa nykyisen lain soveltamisalan mukaisille oppilaille ja opiskelijoille. Oppilas- ja opiskeluhuoltolain mukaisten palvelujen laajentaminen mahdollistaa entistä suuremmalle osalle opiskelijoita pääsyn palvelujen piiriin.

Tehdyllä esityksellä voi olla myönteisiä vaikutuksia työllisyyteen sen luodessa tarvetta uusille psykologin- ja kuraattorin toimille yllä esitetyn mukaisesti.

3.3 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Voimassa oleva oppilas- ja opiskeluhuoltolaki edellyttää viranomaisten tiivistä ja monialaista yhteistyötä. Uusia vaikutuksia viranomaisten toimintaan ei arvioida syntyvän. Soveltamisalan laajentamisen myötä psykologien ja kuraattoreiden tarve lisääntyy, mihin on yllä esitetyn mukaisesti varauduttu valtion talousarviossa.

4. Asian valmistelu

Esitys valmistellaan virkatyönä opetus- ja kulttuuriministeriössä yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa ammatillisen koulutuksen reformin yhteydessä.

Lausuntokierros….

5. Riippuvuus muista esityksistä

Esitys liittyy valtion vuoden 2018 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1 §. *Lain soveltamisala.* Oppilas- ja opiskelijahuoltolain soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että oikeus oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaiseen opiskeluhuoltoon olisi ehdotetun ammatillisesta koulutuksesta annetun lain mukaisessa ammatillisessa perustutkintokoulutuksessa olevalla opiskelijalla sekä valmentavassa koulutuksessa olevalla opiskelijalla.

Nykytilaa vastaavasti oppilas- ja opiskelijahuoltolakia ei jatkossakaan sovellettaisi opiskelijaan, joka olisi sellaisessa tutkintokoulutuksessa, jonka tavoitteena on ammattitutkinnon tai erikoisammattitutkinnon suorittaminen taikka joka olisi muussa ammatillisessa koulutuksessa kuin perustutkinto- tai valmentavassa koulutuksessa. Muilta osin pykälään ei ehdoteta muutoksia.

3 §. *Opiskeluhuollon kokonaisuus.* Lainkohdan 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä viitattaisiin perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen järjestäjän ja lukiolaissa tarkoitetun koulutuksen järjestäjän hyväksymään opetussuunnitelmaan sekä erikseen ehdotetun ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 99 §:n 1 momentissa tarkoitetun koulutuksen järjestäjän päättämään opiskelijahuoltoon. Ehdotetussa ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa ei enää säädetä opetussuunnitelman hyväksymisestä, minkä vuoksi säännöstä on muutettava ammatillisen koulutuksen osalta.

6 §. *Opetussuunnitelman mukainen ja koulutuksen järjestäjän opiskeluhuolto.* Säännöstä ja sen otsikkoa ehdotetaan muutettavaksi siten, että viitattaisiin opetussuunnitelman mukaiseen ja koulutuksen järjestäjän opiskeluhuoltoon, sillä ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa ei enää säädetä opetussuunnitelman hyväksymisestä.

Ammatillisen koulutuksen järjestäjän osalta viitattaisiin ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 99 §:n 1 momenttiin, jonka mukaan Opetushallitus määrää opiskelijahuollon keskeisistä periaatteista sekä opiskelijahuollon tavoitteista, ja koulutuksen järjestäjä päättää opiskelijahuollon järjestämistavoista Opetushallituksen määräykseen perustuen.

Säännös vastaisi sisällöllisesti nykytilaa perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen järjestäjän ja lukiolaissa tarkoitetun koulutuksen järjestäjän osalta.

9 §. *Järjestämisvastuu.* Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä viitattaisiin opetussuunnitelman lisäksi ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 99 §:n 1 momenttiin, jonka mukaan Opetushallitus määrää opiskelijahuollon keskeisistä periaatteista sekä opiskelijahuollon tavoitteista, ja koulutuksen järjestäjä päättää opiskelijahuollon järjestämistavoista Opetushallituksen määräykseen perustuen. Muilta osin säännökseen ei ehdoteta muutoksia.

Pykälän 2 momenttiin korjattaisiin maininta ammatillista peruskoulutusta antavista oppilaitoksista ammatillista perustutkintokoulutusta ja valmentavaa koulutusta antaviin oppilaitoksiin. Muutos vastaisi ehdotetun oppilas- ja opiskelijahuoltolain 1 §:n mukaista uutta soveltamisalaa.

10 §. *Opetuksen ja koulutuksen tueksi järjestettävät sosiaali- ja terveyspalvelut erityisoppilaitoksissa.*

Voimassa olevan pykälän 1 momentissa olevaa säännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että viittaus ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 20 §:n 2 momenttiin muutetaan viittaukseksi ehdotetun ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 27 §:n 2 momenttiin.

24 §. *Valtakunnallinen ohjaus.* Ammatillisessa koulutuksessa ei jatkossa laadita opetussuunnitelman perusteita, joten momentissa oleva nykyinen viittaus ammatillisesta peruskoulutuksesta annettuun lakiin ehdotetaan muutettavaksi viittaukseksi ehdotetun ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 99 §:n 1 momenttiin, jonka mukaan Opetushallitus määrää opiskelijahuollon keskeisistä periaatteista sekä opiskelijahuollon tavoitteista.

26 §. *Opiskeluhuollon valvonta.* Pykälän 3 momentin viittaus 6 §:ssä säädettyyn opetussuunnitelman mukaiseen opiskeluhuoltoon muutettaisiin vastaamaan ehdotettua 6 §:ää. Momentissa säädettäisiin, että aluehallintovirastolla olisi oikeus oma-aloitteisesti ottaa tutkittavaksi, onko koulutuksen järjestäjä järjestänyt 6 §:ssä säädetyn opiskeluhuollon tämän lain mukaisesti.

2 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2018.

3 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Esityksen tavoitteena on muuttaa opiskelija- ja oppilashuoltolakia siten, että se vastaa ammatillisesta koulutuksesta annettua uutta lakia. Hallituksen käsityksen mukaan ehdotettuun laki ei loukkaa perustuslaissa säädettyjä perusoikeuksia ja se voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotus

Laki

oppilas- ja opiskelijahuoltolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan oppilas- ja opiskelijahuoltolain (1287/2013) 1 §, 3 §:n 3 momentti, 6 §, 9 §:n 1 momentti, 10 §:n 1 momentti, 24 §:n 1 momentti sekä 26 §:n 3 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 9 §:n 2 momentti laissa 1409/2014, 10 §:n 1 momentti laissa 1501/2016 ja 24 §:n 1 momentti laissa 791/2014, seuraavasti:

1 §

Lain soveltamisala

Tässä laissa säädetään perusopetuslaissa (628/1998) tarkoitetussa opetuksessa olevan oppilaan sekä lukiolaissa tarkoitetussa koulutuksessa (629/1998) ja ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (/) tarkoitetussa perustutkintokoulutuksessa tai valmentavassa koulutuksessa olevan opiskelijan oikeudesta opiskeluhuoltoon.

Tätä lakia ei sovelleta:

1) perusopetuslaissa tarkoitettuun aamu- ja iltapäivätoimintaan;

2) perusopetuslain 46 §:n 2 momentissa tarkoitettuun oppilaaseen;

3) lukiolain 20 §:n 3 momentissa tarkoitettuun opiskelijaan eikä opiskelijaan, joka suorittaa lukio-opintoja aikuisten lukiokoulutuksen opetussuunnitelman mukaisesti

4) opiskelijaan, joka on muussa ammatillisesta koulutuksesta annetun lain mukaisessa koulutuksessa kuin perustutkintokoulutuksessa tai valmentavassa koulutuksessa.

Mitä tässä laissa säädetään opiskelijasta, koulutuksen järjestäjästä ja oppilaitoksesta, koskee myös perusopetuslaissa tarkoitettua oppilasta, opetuksen järjestäjää ja koulua.

3 §

Opiskeluhuollon kokonaisuus

— —

Opiskeluhuoltoon sisältyvät perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen järjestäjän ja lukiolaissa tarkoitetun koulutuksen järjestäjän hyväksymän opetussuunnitelman ja ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 99 §:n 1 momentissa tarkoitetun koulutuksen järjestäjän päättämän opiskelijahuollon mukainen opiskeluhuolto sekä opiskeluhuollon palvelut, joita ovat psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palvelut.

— —

6 §

Opetussuunnitelman mukainen ja koulutuksen järjestäjän opiskeluhuolto

Opetussuunnitelman mukaisella ja koulutuksen järjestäjän opiskeluhuollolla tarkoitetaan perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen järjestäjän ja lukiolaissa tarkoitetun koulutuksen järjestäjän hyväksymän opetussuunnitelman tai ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 99 §:n 1 momentissa tarkoitetun koulutuksen järjestäjän päättämän opiskelijahuollon mukaista toimintaa, jonka avulla tuetaan yhteisöllistä ja yksilöllistä hyvinvointia sekä terveellisen ja turvallisen oppimisympäristön syntymistä, edistetään mielenterveyttä ja ehkäistään syrjäytymistä sekä edistetään oppilaitosyhteisön hyvinvointia. Koulutuksen järjestäjän opiskeluhuollon avulla tuetaan oppimista sekä tunnistetaan, lievennetään ja ehkäistään mahdollisimman varhain oppimisen esteitä, oppimisvaikeuksia ja opiskeluun liittyviä muita ongelmia. Opetuksen toteuttamisesta ja oppimisen tukitoimista säädetään tarkemmin koulutusta koskevissa laeissa ja niiden perusteella laadituissa opetussuunnitelmien perusteissa.

9 §

Järjestämisvastuu

Koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että opetussuunnitelman mukainen tai ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 99 §:n 1 momentissa tarkoitettuun koulutuksen järjes-

täjän päätökseen perustuva opiskeluhuoltosuunnitelma toteutuu. Koulutuksen järjestäjän on järjestettävä opiskeluhuolto yhteistyössä opetustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen opiskeluhuoltopalveluista vastuussa olevien viranomaisten kanssa siten, että opiskeluhuollosta muodostuu toimiva ja yhtenäinen kokonaisuus.

Oppilaitoksen sijaintikunta vastaa opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalvelujen järjestämisestä alueellaan sijaitsevien esi- ja perusopetusta, lukiokoulutusta sekä ammatillista perustutkintokoulutusta ja valmentavaa koulutusta antavien oppilaitosten opiskelijoille heidän kotipaikastaan riippumatta. Oppilaitoksen sijaintikunnalla on velvollisuus järjestää psykologi- ja kuraattoripalvelut opiskelijoille myös silloin, kun koulutuksen järjestäjä on yksityinen tai valtio, jollei koulutuksen järjestäjä päätä järjestää näitä palveluja osittain tai kokonaan omana toimintanaan ja omalla kustannuksellaan. Oppilaitoksen sijaintikunta voi tukea koulutuksen järjestäjää psykologi- ja kuraattoripalvelujen järjestämisessä. Ulkomailla sijaitseva koulutuksen järjestäjä vastaa psykologi- ja kuraattoripalvelujen järjestämisestä omille opiskelijoilleen.

— —

10 §

Opetuksen ja koulutuksen tueksi järjestettävät sosiaali- ja terveyspalvelut erityisoppilaitoksissa

Sen estämättä mitä yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa (152/1990) säädetään, perusopetuslain 7 ja 8 §:ssä tarkoitettu opetuksen järjestäjä, jonka tehtävänä on opetuksen järjestäminen vaikeimmin vammaisille lapsille sekä ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 27 §:n 2 momentissa tarkoitettu koulutuksen järjestäjä saavat opetuksen ja koulutuksen tueksi järjestää opiskelijoilleen terveydenhuollon palveluja. Koulutuksen järjestäjän on tehtävä aluehallintovirastolle ilmoitus, joka sisältää yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain 4 §:ssä tarkoitetut tiedot. Toiminnasta vastaa koulutuksen järjestäjän nimeämä terveydenhuollon ammattihenkilö, jonka tulee olla mainitussa 4 §:ssä tarkoitetun lupaviranomaisen hyväksymä.

— —

24 §

Valtakunnallinen ohjaus

Kodin ja oppilaitoksen yhteistyön sekä opiskeluhuollon keskeisistä periaatteista ja opetustoimeen kuuluvan opiskeluhuollon tavoitteista päätetään osana opetussuunnitelman perusteita tai muussa määräyksessä siten kuin perusopetuslain 14 §:ssä ja lukiolain 10 §:ssä ja ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 99 §:n 1 momentissa säädetään.

— —

26 §

Opiskeluhuollon valvonta

— —

Aluehallintovirastolla on oikeus oma-aloitteisesti ottaa tutkittavaksi, onko koulutuksen järjestäjä järjestänyt 6 §:ssä säädetyn opiskeluhuollon tämän lain mukaisesti.

— —

Pääministeri

Juha Sipilä

Opetusministeri Sanni Grahn-Laasonen

Liite

Rinnakkaistekstit

1.

Laki

oppilas- ja opiskelijahuoltolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan oppilas- ja opiskelijahuoltolain (1287/2013) 1 §, 3 §:n 3 momentti, 6 §, 9 §:n 1 momentti, 10 §:n 1 momentti, 24 §:n 1 momentti sekä 26 §:n 3 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 9 §:n 2 momentti laissa 1409/2014, 10 §:n 1 momentti laissa 1501/2016 ja 24 §:n 1 momentti laissa 791/2014, seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
1 §	1 §
Lain soveltamisala	*Lain soveltamisala*
Tässä laissa säädetään perusopetuslaissa (628/1998) tarkoitetussa opetuksessa olevan oppilaan sekä lukiolaissa (629/1998) ja ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (630/1998) tarkoitetussa koulutuksessa olevan opiskelijan	Tässä laissa säädetään perusopetuslaissa (628/1998) tarkoitetussa opetuksessa olevan oppilaan sekä lukiolaissa tarkoitetussa koulutuksessa (629/1998*) ja ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (/) tarkoitetussa perustutkintokoulutuksessa tai valmentavassa koulutuksessa olevan*

oikeudesta opiskeluhuoltoon.

Tätä lakia ei sovelleta:

1) perusopetuslaissa tarkoitettuun aamu- ja iltapäivätoimintaan;

2) perusopetuslain 46 §:n 2 momentissa tarkoitettuun oppilaaseen;

3) lukiolain 20 §:n 3 momentissa tarkoitettuun opiskelijaan eikä opiskelijaan, joka suorittaa lukio-opintoja aikuisten lukiokoulutuksen opetussuunnitelman mukaisesti;

4) ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 27 §:n 4 momentissa tarkoitettuun yksityisopiskelijaan;

5) ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa (631/1998) tarkoitetussa koulutuksessa olevaan opiskelijaan eikä ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 17 §:ssä tarkoitetussa oppisopimuskoulutuksessa olevaan opiskelijaan, jos oppisopimuskoulutuksena järjestetään näyttötutkinnon suorittamiseen valmistavaa koulutusta tai sellaista

lisäkoulutusta, joka ei johda tutkintoon.

3 §

Opiskeluhuollon kokonaisuus

Opiskeluhuollolla tarkoitetaan opiskelijan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen

opiskelijan oikeudesta opiskeluhuoltoon.

Tätä lakia ei sovelleta:

1) perusopetuslaissa tarkoitettuun aamu- ja iltapäivätoimintaan;

2) perusopetuslain 46 §:n 2 momentissa tarkoitettuun oppilaaseen;

3) lukiolain 20 §:n 3 momentissa tarkoitettuun opiskelijaan eikä opiskelijaan, joka suorittaa lukio-opintoja aikuisten lukiokoulutuksen opetussuunnitelman mukaisesti

4) *opiskelijaan, joka on muussa ammatillisesta koulutuksesta annetun lain mukaisessa koulutuksessa kuin perustutkintokoulutuksessa tai valmentavassa koulutuksessa.*

Mitä tässä laissa säädetään opiskelijasta, koulutuksen järjestäjästä ja oppilaitoksesta, koskee myös perusopetuslaissa tarkoitettua oppilasta, opetuksen järjestäjää ja koulua.

3§

Opiskeluhuollon kokonaisuus

— — — — — — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — — — — —

hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa oppilaitosyhteisössä. Opiskeluhuoltoa on sekä perusopetuslaissa tarkoitettu oppilashuolto että lukiolaissa ja ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa tarkoitettu opiskelijahuolto.

Opiskeluhuoltoa toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä koko oppilaitosyhteisöä tukevana yhteisöllisenä opiskeluhuoltona. Lisäksi opiskelijoilla on oikeus yksilökohtaiseen opiskeluhuoltoon siten kuin tässä laissa säädetään.

Opiskeluhuoltoon sisältyvät koulutuksen järjestäjän hyväksymän opetussuunnitelman mukainen opiskeluhuolto sekä opiskeluhuollon palvelut, joita ovat psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä kouluja opiskeluterveydenhuollon palvelut.

Opiskeluhuoltoa toteutetaan opetustoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen monialaisena suunnitelmallisena yhteistyönä opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa sekä tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa.

—

—

Opiskeluhuoltoon sisältyvät *perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen järjestäjän ja lukiolaissa tarkoitetun koulutuksen järjestäjän hyväksymän opetussuunnitelman ja ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 99 §:n 1 momentissa tarkoitetun koulutuksen järjestäjän päättämän opiskelijahuollon mukainen* opiskeluhuolto sekä opiskeluhuollon palvelut, joita ovat psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä kouluja opiskeluterveyden-huollon palvelut.

— —

6 §

Opetussuunnitelman mukainen opiskeluhuolto

Opetussuunnitelman mukaisella opiskeluhuollolla tarkoitetaan toimintaa, jonka avulla tuetaan yhteisöllistä ja yksilöllistä

6§

Opetussuunnitelman mukainen ja koulutuksen järjestäjän opiskeluhuolto

Opetussuunnitelman mukaisella ja koulutuksen järjestäjän opiskeluhuollolla tarkoitetaan *perusopetuslaissa tarkoitetun*

hyvinvointia sekä terveellisen ja turvallisen oppimisympäristön syntymistä, edistetään mielenterveyttä ja ehkäistään syrjäytymistä sekä edistetään oppilaitosyhteisön hyvinvointia. Opetussuunnitelman mukaisen opiskeluhuollon avulla tuetaan oppimista sekä tunnistetaan, lievennetään ja ehkäistään mahdollisimman varhain oppimisen esteitä, oppimisvaikeuksia ja opiskeluun liittyviä muita ongelmia. Opetuksen toteuttamisesta ja oppimisen tukitoimista säädetään tarkemmin koulutusta koskevissa laeissa ja niiden perusteella laadituissa opetussuunnitelmien perusteissa.

opetuksen järjestäjän ja lukiolaissa tarkoitetun koulutuksen järjestäjän hyväksymän opetussuunnitelman tai ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 99 §:n 1 momentissa tarkoitetun koulutuksen järjestäjän päättämän opiskelijahuollon mukaista toimintaa, jonka avulla tuetaan yhteisöllistä ja yksilöllistä hyvinvointia sekä terveellisen ja turvallisen oppimisympäristön syntymistä, edistetään mielenterveyttä ja ehkäistään syrjäytymistä sekä edistetään oppilaitosyhteisön hyvinvointia. Koulutuksen järjestäjän opiskeluhuollon avulla tuetaan oppimista sekä tunnistetaan, lievennetään ja ehkäistään mahdollisimman varhain oppimisen esteitä, oppimisvaikeuksia ja opiskeluun liittyviä muita ongelmia. Opetuksen toteuttamisesta ja oppimisen tukitoimista säädetään tarkemmin koulutusta koskevissa laeissa ja niiden perusteella laadituissa opetussuunnitelmien perusteissa.

9 §

Järjestämisvastuu

Koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että opetussuunnitelman mukainen opiskeluhuoltosuunnitelma toteutuu. Koulutuksen järjestäjän on järjestettävä opiskeluhuolto yhteistyössä opetustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen opiskeluhuoltopalveluista vastuussa olevien viranomaisten kanssa siten, että opiskeluhuollosta muodostuu toimiva ja yhtenäinen kokonaisuus.

Oppilaitoksen sijaintikunta vastaa opis-

9 §

Järjestämisvastuu

Koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että opetussuunnitelman mukainen *tai ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 99 §:n 1 momentissa tarkoitettuun koulutuksen järjestäjän päätökseen perustuva* opiskeluhuoltosuunnitelma toteutuu. Koulutuksen järjestäjän on järjestettävä opiskeluhuolto yhteistyössä opetustoimen ja sosiaali- ja terveys-toimen opiskeluhuoltopalveluista vastuussa olevien viranomaisten kanssa siten, että opiskelu-

keluhuollon psykologi- ja kuraattoripalvelujen järjestämisestä alueellaan sijaitsevien esi- ja perusopetusta, lukiokoulutusta ja ammatillista peruskoulutusta antavien oppilaitosten opiskelijoille heidän kotipaikastaan riippumatta. Oppilaitoksen sijaintikunnalla on velvollisuus järjestää psykologi- ja kuraattoripalvelut opiskelijoille myös silloin, kun koulutuksen järjestäjä on yksityinen tai valtio, jollei koulutuksen järjestäjä päätä järjestää näitä palveluja osittain tai kokonaan omana toimintanaan ja omalla kustannuksellaan. Oppilaitoksen sijaintikunta voi tukea koulutuksen järjestäjää psykologi- ja kuraattoripalvelujen järjestämisessä. Ulkomailla sijaitseva koulutuksen järjestäjä vastaa psykologi- ja kuraattoripalvelujen järjestämisestä omille opiskelijoilleen.

Oppilaitoksen sijaintikunta vastaa koulu- ja opiskeluterveydenhuollon järjestämisestä terveydenhuoltolaissa säädetyn mukaisesti.

Opiskelijalla on oikeus saada maksutta sellainen opiskeluhuolto, jota opetukseen tai koulutukseen osallistuminen edellyttää. Opiskeluterveydenhuolto on opiskelijalle maksutonta lukuun ottamatta yli 18-vuotiaiden opiskelijoiden sairaanhoitopalveluja

huollosta muodostuu toimiva ja yhtenäinen kokonaisuus.

Oppilaitoksen sijaintikunta vastaa opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalvelujen järjestämisestä alueellaan sijaitsevien esi- ja perusopetusta, lukiokoulutusta ja *ammatillista perustutkintokoulutusta ja valmentavaa koulutusta* antavien oppilaitosten opiskelijoille heidän kotipaikastaan riippumatta. Oppilaitoksen sijaintikunnalla on velvollisuus järjestää psykologi- ja kuraattoripalvelut opiskelijoille myös silloin, kun koulutuksen järjestäjä on yksityinen tai valtio, jollei koulutuksen järjestäjä päätä järjestää näitä palveluja osittain tai kokonaan omana toimintanaan ja omalla kustannuksellaan. Oppilaitoksen sijaintikunta voi tukea koulutuksen järjestäjää psykologi- ja kuraattoripalvelujen järjestämisessä. Ulkomailla sijaitseva koulutuksen järjestäjä vastaa psykologi- ja kuraattoripalvelujen järjestämisestä omille opiskelijoilleen.

— — — —

Sen estämättä mitä yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa (152/1990) säädetään, perusopetuslain 7 ja 8 §:ssä tarkoitettu opetuksen järjestäjä, jonka tehtävänä on opetuksen järjestäminen vaikeimmin vammaisille lapsille sekä ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 20 §:n 2 momentissa tarkoitettu koulutuksen järjestäjä saavat opetuksen ja peruskoulutuksen tueksi järjestää opiskelijoilleen terveydenhuollon palveluja. Koulutuksen järjestäjän on tehtävä aluehallintovirastolle ilmoitus, joka sisältää yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain 4 §:ssä tarkoitetut tiedot. Toiminnasta vastaa koulutuksen järjestäjän nimeämä terveydenhuollon ammattihenkilö, jonka tulee olla mainitussa 4 §:ssä tarkoitetun lupaviranomaisen hyväksymä.

Sen lisäksi mitä tässä pykälässä säädetään, 1 momentissa mainittujen oppilaitosten opiskelijoilla on oikeus tässä laissa säädettyyn opiskeluhuoltoon.

24 §

Valtakunnallinen ohjaus

Kodin ja oppilaitoksen yhteistyön sekä opiskeluhuollon keskeisistä periaatteista ja opetustoimeen kuuluvan opiskeluhuollon tavoitteista päätetään osana opetussuunnitelman perusteita tai muussa määräyksessä siten kuin perusopetuslain 14 §:ssä, lukiolain 10 §:ssä ja ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 37 a §:ssä säädetään.

Sen estämättä mitä yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa (152/1990) säädetään, perusopetuslain 7 ja 8 §:ssä tarkoitettu opetuksen järjestäjä, jonka tehtävänä on opetuksen järjestäminen vaikeimmin vammaisille lapsille sekä *ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 27 §:n 2 momentissa* tarkoitettu koulutuksen järjestäjä saavat opetuksen ja koulutuksen tueksi järjestää opiskelijoilleen terveydenhuollon palveluja. Koulutuksen järjestäjän on tehtävä aluehallintovirastolle ilmoitus, joka sisältää yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain 4 §:ssä tarkoitetut tiedot. Toiminnasta vastaa koulutuksen järjestäjän nimeämä terveydenhuollon ammattihenkilö, jonka tulee olla mainitussa 4 §:ssä tarkoitetun lupaviranomaisen hyväksymä.

— — — —

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos ohjaa ja kehittää yhteistyössä Opetushallituksen kanssa 7 ja 8 §:ssä tarkoitettuja opiskeluhuoltopalveluja.	— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —
26 §	26 §
Opiskeluhuollon valvonta	*Opiskeluhuollon valvonta*
Koulutuksen järjestäjä vastaa yhteistyössä oppilaitoksen sijaintikunnan opetustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen kanssa opiskeluhuollon kokonaisuuden omavalvonnan toteutumisesta.	— — — — — — — — — — — — — —
Tämän lain 7 ja 8 §:ssä säädettyjen opiskeluhuollon palvelujen ohjauksesta ja valvonnasta säädetään lisäksi sosiaalihuoltolain (710/1982) 3 §:ssä ja kansanterveyslain (66/1972) 2 §:ssä.	
Aluehallintovirastolla on oikeus omaaloitteisesti ottaa tutkittavaksi, onko koulutuksen järjestäjä järjestänyt 6 §:ssä säädetyn opetussuunnitelman mukaisen opiskeluhuollon tämän lain mukaisesti	Aluehallintovirastolla on oikeus omaaloitteisesti ottaa tutkittavaksi, onko koulutuksen järjestäjä järjestänyt 6 §:ssä säädetyn ~~opetussuunnitelman mukaisen~~ opiskeluhuollon tämän lain mukaisesti.